

SEG-10 - kokous 13.6.2023 ja ajankohtaista raportoinneista

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

Kati Hietamäki

SEG-kokous

- Tilaisuus: Seveso Expert Groupin kokous
 - Kokous kerran vuodessa
- Ajankohta: 13.6. klo 9 – 13 (CET)
- Paikka: Kokous pidettiin hybridiyhteydellä (etäyhteys tai Bryssel)
 - Osallistujat (105 hlöä): komission ja jäsenvaltioiden edustajat sekä tarkkailijat (esim. Norja, Sveitsi, teollisuusjärjestöjä). Suomen edustajat Pauliina Kanerva / TEM, Mirja Palmén / SM ja Kati Hietamäki / Tukes osallistuivat kokoukseen etäyhteydellä.
- Kokousaineisto on julkista: [seveso_seg – Kirjasto \(europa.eu\)](#)
- Seuraava kokous 10. – 12.4.2024 Belgiassa läsnäolokokouksena, aiheena UPS:t

Agenda

1. Administrative matters
2. Member states activities
3. Commission activities(DG ENV – DG JRC)
4. International considerations
5. Any other business
6. Closure of the meeting

Member states activities

Jäsenmaat esittelivät onnettomuuksia

- Sloveniassa v. 2022 Seveso-laitoksella (mm. hartsien, impregnoitun paperin tuotanto) räjähdys, **seitsemän kuollutta**.
- Onnettomuuden aiheutti **yhteensopimattomien kemikaalien** (EPA ja DETA) **eksotermisen reaktion kemikaalien purkutapahtuman aikana**.
- Ajoneuvon kuljettaja pysäköi ajoneuvon EPA:n purkupaikalle, operaattori vastaanotti kuorman, muttei tarkastanut rahtikirjaa eikä odottanut laboratorioanalyysiä saapuneesta kuormasta (DETA).
- V. 2020 säiliöalueella ja kemikaalien purkupaikalla oli tehty muutoksia. Yhteensopimattomiin kemikaaleihin liittyvät riskit oli tunnistettu.
- Ministeriö perusti työryhmän selvittämään onnettomuuden syitä ja ehkäisemään vastaavia onnettomuuksia.
- Raportissa on suosituksia mm. turvallisuuskulttuuriin, muutostenhallintaan, riskien arviointiin, ulkopuolisten suunnittelijoihin, työohjeisiin, työntekijöiden osaamiseen, ex-alueilla työskentelyyn. **Tutkinnassa ei löydetty ”mitään uutta”**.

Member states activities

Jäsenmaat esittelivät onnettomuuksia

- Espanjassa v. 2022 Seveso-laitoksella (MAPP, esim. biodieselin valmistusta) **räjähdyks ja tulipalo** diesel- ja raakaöljysäiliöalueella **kattotulityön aikana**. Korjattavana ollut 400 m³ säiliö ei ollut täysin tyhjä hitsaustyön alkaessa. Tulipalo levisi kolmeen säiliöön.
- Laitos sijaitsi teollisuuspuistossa lähellä rautatietä, moottoritietä ja alueen keinokastelujärjestelmien vesikanaalia sekä huvipuistoa.
- **Kaksi urakoitsijan hitsaajaa kuoli**. 24 henkilöä evakuoitiin laitosalueelta. Yksi palomies sai palovammoja. Rautatie suljettiin, huvipuistosta evakuoitiin 250 lasta, lähialueen teollisuuslaitosten henkilökunta evakuoitiin, varotoimenpiteenä kahden kunnan asukkaat suojautuivat (n. 7000 asukasta).
- Onnettomuuden oppeina kiinnitettävä enemmän huomioita mm. työntekijöiden koulutukseen ja tietoisuuteen vaaroista (ml. ulkopuoliset urakoitsijat), tarkastuksiin, erilaisten pelastusmenetelmien saatavuuteen ja lähialueen väestön tietoisuuteen kemikaalikohteiden vaaroista.

Member states activities

Jäsenmaat esittelivät onnettomuuksia

- Ranskan edustaja kertoi **akkuihin ja energiavarastointiin liittyvistä onnettomuuksista ja vaaratilanteista**, joita sattuu elinkaaren eri vaiheissa: tutkimustyössä, suunnittelussa, käytössä, varastoinnissa, kierrätyksissä ja jätteiden käsittelyssä. Onnettomuudet tapahtuneet pääasiassa (n. 60 %) laitoksissa, jotka kuuluvat Ranskan kansallisen lainsäädännön piiriin ja **suurin osa näistä toimii lupaehtojensa mukaisesti**.
- **Yleisin onnettomuuden syy on ollut tulipalo**, joka pääsääntöisesti aiheutuu lämpökarkaamisesta yhdessä akussa. Tulipaloissa vapautuu **myrkyllisiä kaasuja**. Ongelmana on suuri vaihtelu energiavarastojen rakenteissa ja teknologioissa, **eikä teollisuudenalalla ole yhtä hyvää riskienhallintakulttuuria** kuin esim. kemianteollisuudessa. Tulipalojen **sammuttaminen on haastavaa**, koska rakenne ja teknologia vaikuttavat soveltuvaan sammutustekniikkaan. Energiavarastot voivat sijaita alueille, missä ei ole riittävää vesikapasiteettia sammuttamiseen tai jäähdyttämiseen.
- Ranskassa valmisteilla kansallinen lainsäädäntö tarkoituksena ennaltaehkäistä energiavarastojen vaikutuksia muihin toimintoihin.

Commission activities

- EEA:n (European Environment Agency) edustaja esitteli eSPIRS- ja eMARS- raportoinnin (tietokantojen) siirtämistä EEA:han
 - ”Contact pointien” nimeäminen syksyllä -> toimivat myös mm. uuden järjestelmän testaaajina
 - Suomesta valmisteluun osallistuu Mikko Attila / SYKE sekä Tanja Heinimaa, Kati Hietamäki, Matti Peippo / Tukes. Seurantarooli SM, YM, TEM.
 - Q4/2023 workshop, jossa EEA esittää jatkosuunnitelmia sekä kuulee osallistujia
 - Matti Peippo osallistuu 27. – 28.11. Kööpenhaminassa, Tanja Heinimaa ja Kati Hietamäki etänä.
 - Komissio perustaa helpdeskin ja tuen jäsenvaltioille tietokannan käytössä
- Komission edustaja esitteli Seveso III- nelivuotisraportointiin (kaudelle 2019–2022) liittyviä asioita (esim. lainsäädäntötausta, haasteet raportoinnissa).
 - Tällä hetkellä käytössä on kaksi eri raportointipohjaa (Excel ja Word). Nykyisessä raportointimallissa tiedot eivät ole vertailukelpoisia.
 - Tavoitteena mm. eriyttää kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen tiedon kerääminen, vähentää raportoinnin aiheuttamaa hallinnollista taakkaa.
 - Käynnissä olevan uudistuksen aikana jäsenvaltioilla on ollut mahdollista osallistua kirjallisiin kyselyihin sekä asiaa käsittelevään workshopiin. Luonnosversio uudesta raporttipohjasta toimitetaan jäsenvaltioille SEG-kokouksen jälkeen ja siitä voi antaa palautetta 20.10. saakka.
 - Raporttipohjan uudistukset todettu pääasiassa hyväksi, jotkin kohdat vaativat tarkennusta. Suomen kommentit toimitettu EU:lle.

Commission activities

Maureen Wood esitteli MAHB:n (Major Accident Hazards Bureau) toimintaa.

- Yhteistyö muiden organisaatioiden kanssa, esim. OECD Working Group on Chemical Accidents
 - EU:n ja OECD:n yhteiset tapahtumat (esim. tarkastuskäytäntöjä koskeva webinaari, vetyseminaarit, satamaseminaari). Tavoitteena mm. tiedon jakaminen jäsenmaiden ja tarkastajien kesken.
 - https://minerva.jrc.ec.europa.eu/en/shorturl/minerva/euoeed_hydrogen_fuel_risks_webinar
- Onnettomuustilastot, yleiskatsaus vuosien 2021 – 2022 kemikaalionnettomuuksiin
 - Useita kuolemaan johtaneita onnettomuuksia. Pahimpana v. 2021 Leverkusenin (Saksa) ja Halleinin (Itävalta) ja v. 2022 Slovenian ja Espanjan onnettomuudet.
 - Kemianteollisuus hallitsee suuronnettomuustilastoja. Tulipalot ja räjähdykset korkealla tilastossa. Uusia ongelmia on havaittu tulevan esim. jätteidenkäsittelysektorilla.

Commission activities Maureen Wood MAHB:n jatkuu....

- Lessons learned [Minerva platform](#) ;esim. Lessons learned from chemical incidents in warehouses (2022)
 - Kemikaalivarastojen (esim. kappaletavaravarastot) osalta huolenaiheina on osaaminen ja ymmärrys varastoitavista kemikaaleista, sallituista varastointimääristä ja kemikaalien vaaroista.
- Lessons learned handbook (2024?)
- CAPRI (Chemical Accident Information Portal) – projekti
 - Portaali tutkimusraportteihin ja eMARS-tilastoihin, pilotoitu 2022, julkaisu syksyllä 2023

International considerations

- UNECE TEIA:n historian ja toiminnan esittely
 - YK:n teollisuusonnettomuussopimus, jonka taustalla on vuonna 1986 sattunut kemikaalionnettomuus
 - Focus on maan rajat ylittävässä yhteistyössä ja erityisesti riskien hallinnassa, kemikaalionnettomuuksissa ja rajat ylittävissä vaikutuksissa.
 - Irlantia ja Maltaa lukuun ottamatta kaikki muut EU:n jäsenvaltiot ovat mukana, Ukraina on liittynyt viimeisimpänä (42. jäsenvaltiota UNECE alueella).
 - COP-13 kokous on tulossa marraskuun lopussa 2024.
- OECD:n toiminnan esittely
 - 27.6. ja 28.6. iltapäivällä satamia koskeva seminaari
 - Tarkoituksena on mm. tiedonvaihdon parantaminen ja hyvien käytäntöjen jakaminen.

Any other business

- Role of the MAHB after 2025
- DC ECHO:n edustaja kertoi suunnitellusta yhteistyöstä
 - Tunnistettu tarve tieteellisen ja teknisen tuen antamiseen ERCC:lle (Emergency Response Coordination Centre) hätätilanteista ja katastrofiriskeistä sekä rescEU-valmiuksien kehittämiseen.
 - ERCC on 24/7 Brysselissä toimiva hätäavun koordinoitikeskus.

Suomen raportointi

Valmistuneet raportit

Seveso nelivuotisraportointi (v. 2019 – 2022)

YK:n teollisuusonnettomuussopimuksen raportointi (v. 2019 – 2022)